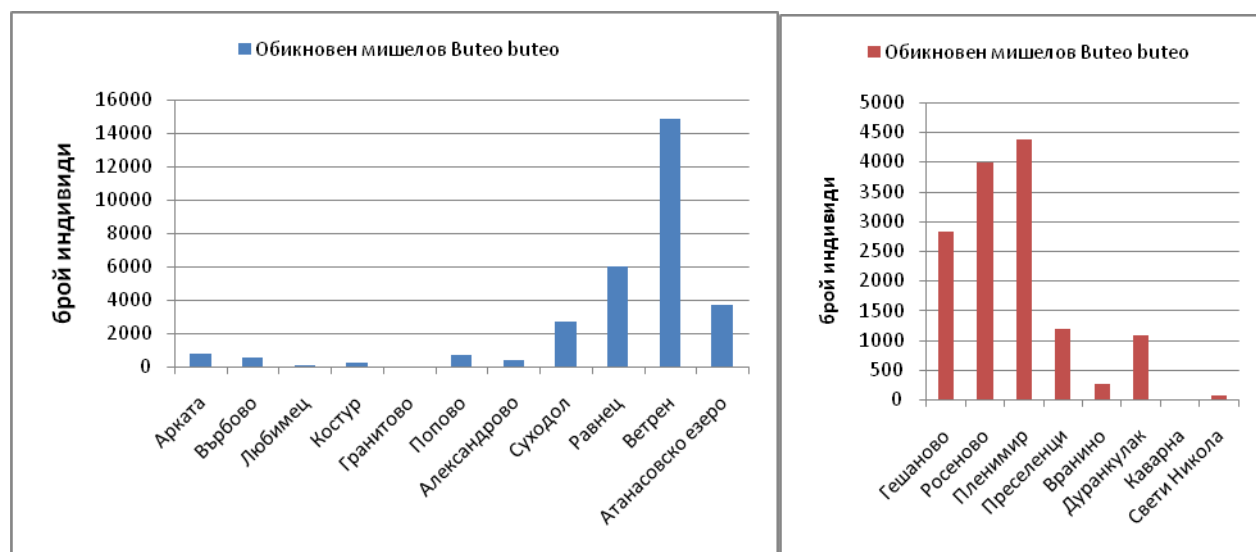

Обикновен мишелов *Buteo buteo*

Визуално проучване на дневната миграция

Численост и фронт на миграцията през Южна България и Добруджа

По време на есенната миграция 2012 г. на наблюдателните точки в Южна България са установени да прелитат 30137 индивида, от които 26417 на постоянните наблюдателни точки и 3720 на временната точка Атанасовско езеро. Това представлява 72% от прелитащата популация на вида по западно-черноморския прелетен път Виа Понтика. Обикновени мишелови са мигрирали на всички наблюдателни точки в Южна България. Най-голям брой птици са регистрирани при Ветрен – 14844 индивида (49% от всички индивиди в Южна България), а най-малко на Гранитово – 34 индивида. В Добруджа видът е отчетен с численост 13768 индивида, от които само 64 на временните наблюдателни точки, а всички останали на постоянните. Тази численост се равнява на около 33% от прелитащата популация на вида по западно-черноморския прелетен път Виа Понтика. Както вече беше споменато, обикновеният мишелов е със склонност при миграцията си да образува големи ята от стотици при, които са видими от големи дистанции. Поради тази причина съществува сериозна вероятност ята обикновени мишелови, отчетени първо в Добруджа, да са наблюдавани повторно и в Южна България. Ето защо численостите на вида за тези два географски района се разглеждат отделно тук. Отчитайки възможните двойни преброявания, може да се направи оценка, че през есента на 2012 г. общо в Южна България и Добруджа са преминали около 35500 индивида. Обикновеният мишелов е наблюдаван да мигрира на всички наблюдателни точки, с изключение на Каварна. Най-много птици са отбелязани на Пленимир – 4369 индивида (32% от всички в Добруджа). По време на предишния есенен миграционен сезон през 2011 г. с най-голяма численост обикновеният мишелов е бил при Пленимир, като и числеността е сравнително близка до тази от 2012 г. На западно разположените от Пленимир точки Росеново и Гешаново също са наблюдавани съществени количества обикновени мишелови. За разлика от това, на всички точки източно от Пленимир са отчетени с пъти по-малък брой птици. В Южна България миграционния фронт е от морското крайбрежие до района на Суходол. На всички точки, разположени западно от Суходол, са наблюдавани няколкократно по-малък брой птици (фигура 90).

А/ Южна България

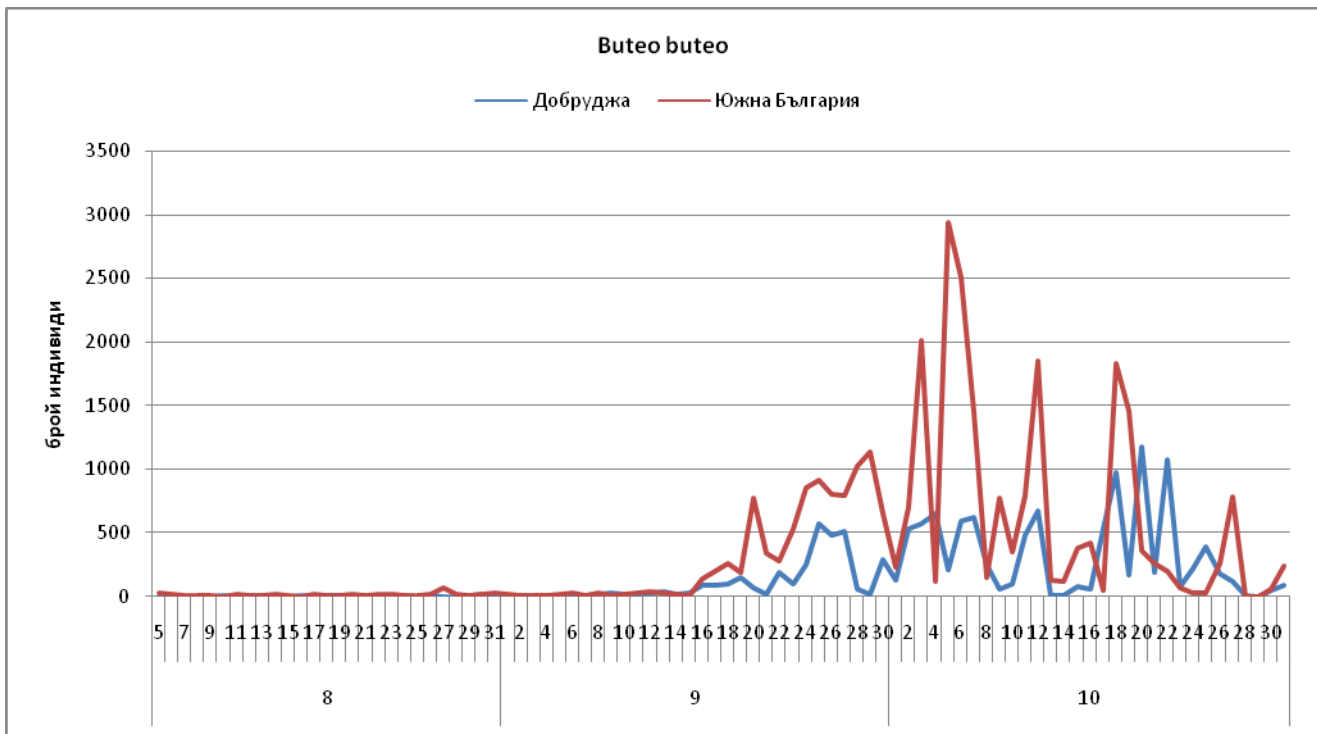
Б/ Добруджа

Фигура 90. Фронт на миграцията на обикновения мишелов през есента на 2012 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

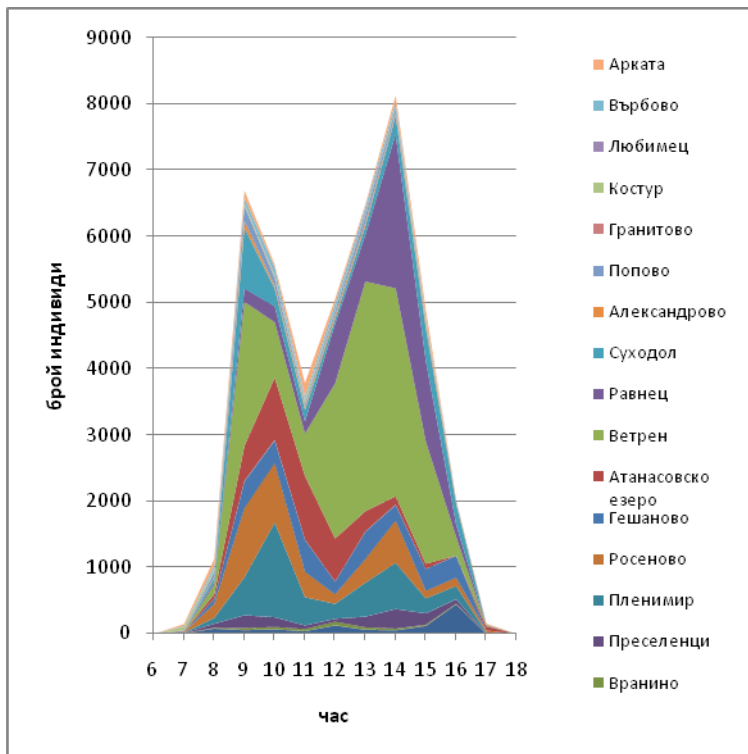
Основната част от обикновените мишелови са преминали над района на проучване през октомври (фигура 91). За Южна България числеността през този месец е 20620 индивида (68% от мишеловите в този район), а за Добруджа е два пъти по-малко – 10301 индивида (74 от мишеловите в Добруджа). В Южна България през август са преминали 486 обикновени мишелова, а през септември – 9235. В Добруджа през август са отбелязани 184 индивида, а през септември – 3275. Най-рано видът е отбелязан на 5.8.2012 г. на осем наблюдателни точки с обща численост 37 инд. Най-късно видът е установен на 31.10.2012 г. на 11 от наблюдателните точки с обща численост 340 индивида. При приключването на проучването на есенната миграция е установено, че прелета на обикновения мишелов продължава с относително висока интензивност, но в същото време вече има птици които се установяват да зимуват в Южна България и Добруджа. Максимална дневна численост за Южна България е отчетена в периода 5-6.10.2012 – 5452 индивида. 85% от тези птици за преминали с района на наблюдателна точка Ветрен. В Добруджа най-много обикновени мишелови са отчетени на 20.10.2012 г. – 1172 индивида, мигрирали най-вече при Пленимир и Росеново. Най-висока дневна численост е описана отново при Пленимир – 631 преминали индивида на 18.10.2012 г.

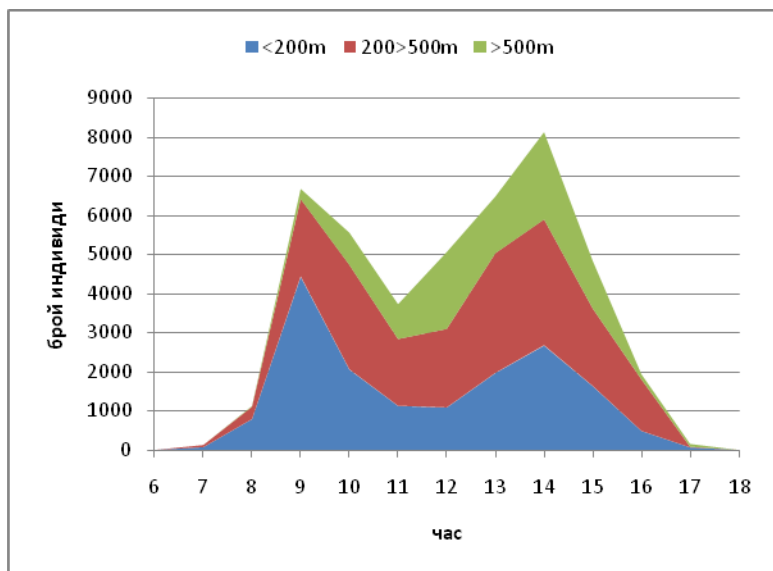
Фигура 91. Сезонна динамика на прелета на обикновения мишелов през есента на 2012 г.

Дневна динамика

На базата на наблюденията на обикновения мишелов на 21 наблюдателни точки може да се заключи, че най-голям брой птици прелитат изследвания район на Южна България и Добруджа в периодите между 9 и 10 ч., и между 13-14 ч. (фигура 92). На някои от наблюдателните точки има различни от посочената закономерност, но на точките с най-голям брой птици тя е валидна и ясно изразена. На повечето наблюдателни точки прелитащи мишелови са регистрирано още от 7 ч сутринта, като най-голям брой в този час от деня са наблюдавани в района на Костур (53 птици) и на Арката (28 птици). Това показва че най-вероятно в близост до наблюдателните точки има предпочитани места за нощуване на обикновени мишелови. На повечето наблюдателни точки са наблюдавани мигриращи мишелови и след 17 ч, като на Дуранкулак е наблюдаван 1 индивид да мигрира и след 18 ч.

Фигура 92. Дневна динамика на прелета на обикновения мишелов през есента на 2012 г.

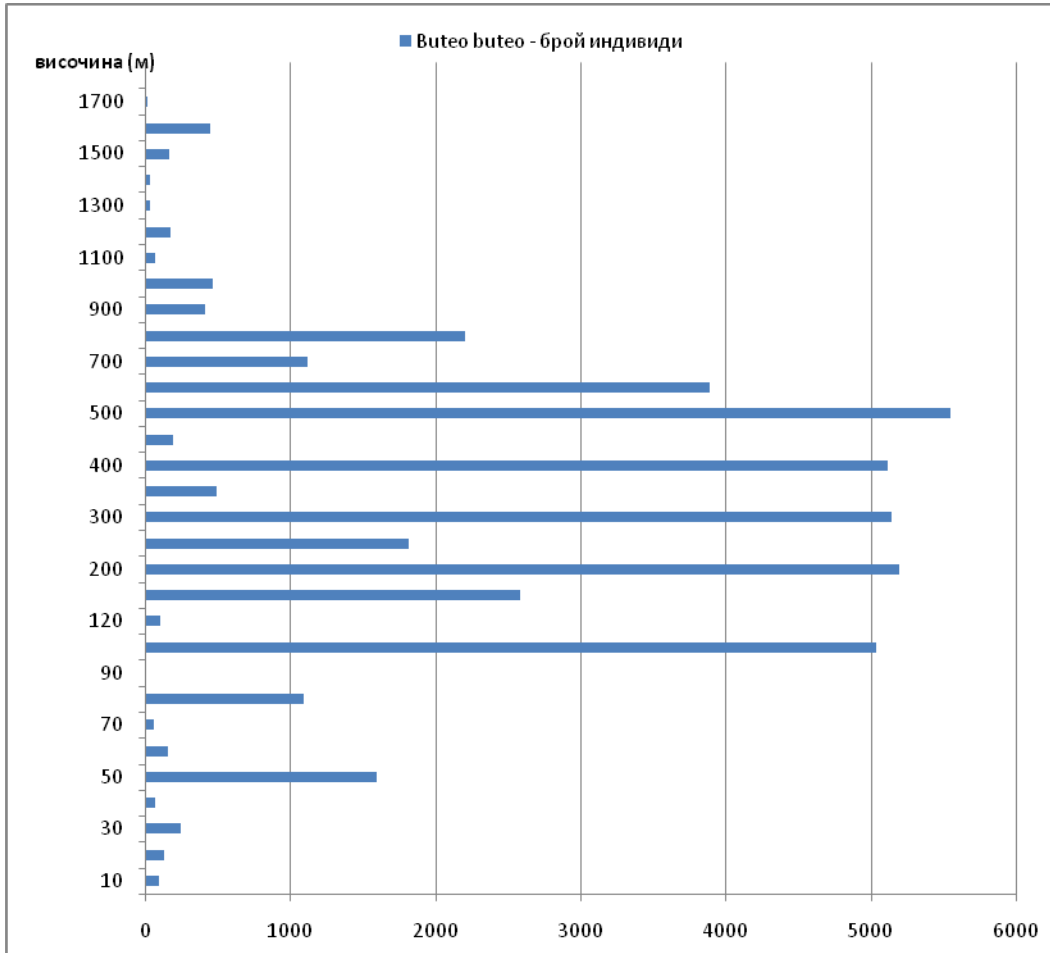

Между 9 и 11 ч преобладават повечето обикновени мишелови летят на височина до 200м и между 200 и 500 м. След 11 ч по обед са наблюдавани значителен брой птици, летящи над 500 м. височина. Следобед повечето птици летят на височина между 200 м и 500 м, но значимо количество са все още до 200 м., както и над 500 м. (фигура 93). Птиците на 200-500 м. запазват най-голяма численост чак до 17 ч.

Фигура 93. Връзка между дневната динамика на прелета на обикновения мишелов и височината на полета по време на есенна миграция 2012 г.

Височинно разпределение на прелитащите реещи птици

По време на есенната миграция 2011 г. в Южна България и Добруджа обикновените мишелови са наблюдавани да прелитат на височина от 1 м. до около 2000 м, като най-много птици прелитат на височина около 500 м, 400 м, 300 м. и 200 м. (фигура 94). В първите два по-ниски височинни диапазона до 200 м. и между 200 и 500 м. са преминали съответно 37% и 42% от птиците. Над 500 м. са отчетени значително по-малко мишелови – 21% от индивидите.

Фигура 94. Височина на полета при обикновения мишелов по време на есенната миграция 2012 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите обикновени мишелови в най-източната част на Добруджа - Дуранкулак е на запад. На останалите точки в Добруджа (без Гешаново) предпочитана посока е север – юг. На Гешаново (най-западна от всички точки) най-много птици са мигрирали на юг-югоизток, значимо е и количеството птици на югоизток. В Южна България на източните точки Атанасовско езеро и Ветрен болшинството от птиците са преминавали с посока на полета североизток – югозапад и по-рядко север – юг. На всички по-западно разположени точки основна посока на миграцията на вида остава север – юг.

Използване на района за стационаране и нощуване от реещи птици

На повечето от наблюдателните точки, в близост до които има разположени горски масиви и полезащитни пояси са наблюдавани нощуващи обикновени мишелови. Числеността на нощувалите птици на фона на общата установена численост на вида при проучването е незначителна.